Uradni list
Evropske unije

SL
Serija C

C/2026/3921

1.9.2026

PRIPOROČILO SVETA

z dne 10. julija 2026

o ekonomski, socialni, strukturni in proračunski politiki ter politiki zaposlovanja Grčije

(C/2026/3921)

SVET EVROPSKE UNIJE –

ob upoštevanju Pogodbe o delovanju Evropske unije ter zlasti člena 121(2) in člena 148(4) Pogodbe,

ob upoštevanju Uredbe (EU) 2024/1263 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 29. aprila 2024 o učinkovitem usklajevanju ekonomskih politik in večstranskem proračunskem nadzoru ter razveljavitvi Uredbe Sveta (ES) št. 1466/97 ([1]) in zlasti člena 3(3) Uredbe,

ob upoštevanju Uredbe (EU) št. 1176/2011 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 16. novembra 2011 o preprečevanju in odpravljanju makroekonomskih neravnotežij ([2]) ter zlasti člena 6(1) Uredbe,

ob upoštevanju priporočila Evropske komisije,

ob upoštevanju resolucij Evropskega parlamenta,

ob upoštevanju sklepov Evropskega sveta,

ob upoštevanju mnenja Odbora za zaposlovanje,

ob upoštevanju mnenja Ekonomsko-finančnega odbora,

ob upoštevanju mnenja Odbora za socialno zaščito,

ob upoštevanju mnenja Odbora za ekonomsko politiko,

ob upoštevanju naslednjega:

(1) Uredba (EU) 2024/1263 določa cilje okvira ekonomskega upravljanja, s katerim se želi spodbujati zdrave in vzdržne javne finance, z reformami in naložbami pa trajnostno in vključujočo rast in odpornost, ter preprečiti čezmerne javnofinančne primanjkljaje. Uredba določa, da Svet in Komisija izvajata večstranski nadzor v okviru evropskega semestra v skladu s cilji in zahtevami iz Pogodbe o delovanju Evropske unije (PDEU). Evropski semester vključuje zlasti oblikovanje specifičnih priporočil za države in nadzor nad njihovim izvajanjem.

(2) Komisija je 25. novembra 2025 sprejela mnenje o osnutku proračunskega načrta Grčije za leto 2026. Na isti datum je Komisija na podlagi Uredbe (EU) št. 1176/2011 sprejela poročilo o mehanizmu opozarjanja za leto 2026, v katerem je Grčijo opredelila kot eno od držav članic, za katero bi bilo treba opraviti poglobljeni pregled. Sprejela je tudi priporočilo za priporočilo Sveta o ekonomski politiki euroobmočja, priporočilo za priporočilo Sveta o človeškem kapitalu v Evropski uniji ter predlog skupnega poročila o zaposlovanju za leto 2026, v katerem je analizirano izvajanje smernic za zaposlovanje in načel evropskega stebra socialnih pravic. Svet je priporočilo o ekonomski politiki euroobmočja ([3]) sprejel 21. aprila 2026, skupno poročilo o zaposlovanju in priporočilo o človeškem kapitalu pa 9. marca 2026.

([1]) Uredba (EU) 2024/1263 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 29. aprila 2024 o učinkovitem usklajevanju ekonomskih politik in večstranskem proračunskem nadzoru ter razveljavitvi Uredbe Sveta (ES) št. 1466/97 (UL L, 2024/1263, 30.4.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1263/oj).

([2]) Uredba (EU) št. 1176/2011 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 16. novembra 2011 o preprečevanju in odpravljanju makroekonomskih neravnotežij (UL L 306, 23.11.2011 ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2011/1176/oj).

([3]) UL C, C/2026/2434, 28.4.2026, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2026/2434/oj.

(3) Komisija je 29. januarja 2025 objavila kompas za konkurenčnost, tj. strateški okvir, katerega cilj je v naslednjih petih letih povečati svetovno konkurenčnost Unije. V njem so opredeljeni trije nujni elementi preobrazbe za trajnostno gospodarsko rast: inovacije, razogljičenje in konkurenčnost ter varnost. Kompas za konkurenčnost je od objave podlaga za delo v okviru evropskega semestra, s čimer zagotavlja, da so ekonomske politike držav članic skladne s strateškimi cilji EU, ter ustvarja enoten pristop k ekonomskemu upravljanju, ki spodbuja trajnostno rast, inovacije in odpornost po vsej Uniji.

(4) Evropski semester za usklajevanje ekonomskih politik se v letu 2026 nadalje razvija skupaj z zaključno fazo izvajanja mehanizma za okrevanje in odpornost ([4]). V zadnjih letih so bili načrti za okrevanje in odpornost skupaj s financiranjem kohezijske politike bistveni za uresničevanje prednostnih nalog politike v okviru evropskega semestra, saj so morali učinkovito obravnavati vse ali pomemben del izzivov, opredeljenih v zadevnih specifičnih priporočilih za države, izdanih v nedavnih ciklih, programi, ki se financirajo iz evropske kohezijske politike, pa so morali upoštevati specifična priporočila za države. Ker se mehanizem za okrevanje in odpornost bliža koncu svoje življenjske dobe, je še vedno bistveno, da se ohranijo in nadgradijo reforme, ki se izvajajo z njegovo podporo, tudi da se zagotovita skladnost in kontinuiteta med načrti za okrevanje in odpornost ter prihodnjimi načrti za NRP.

(5) Komisija je 3. junija 2026 objavila poročilo o državi za Grčijo za leto 2026. V njem je ocenila napredek Grčije pri izvajanju specifičnih priporočil za državo za leto 2025 ter izvajanje načrta za okrevanje in odpornost v Grčiji. Na podlagi te analize so bili v poročilu o državi opredeljeni najbolj pereči izzivi, s katerimi se sooča Grčija. V njem je bil tudi ocenjen napredek Grčije pri izvajanju evropskega stebra socialnih pravic, pa tudi pri doseganju krovnih ciljev Unije glede zaposlovanja, spretnosti ter zmanjševanja revščine in socialne izključenosti ter ciljev trajnostnega razvoja ZN.

(6) Komisija je za Grčijo opravila poglobljeni pregled v skladu s členom 5 Uredbe (EU) št. 1176/2011. Glavne ugotovitve iz ocene služb Komisije o makroekonomskih ranljivostih za Grčijo za namene navedene uredbe so bile objavljene 20. maja 2026 ([5]). Komisija je 3. junija 2026 ugotovila, da v Grčiji ni več makroekonomskih neravnotežij. Zlasti so se v zadnjih letih zmanjšale ranljivosti, povezane z javnim in zunanjim dolgom, k čemur je prispevala stabilna rast BDP, proračunski presežki pa so dodatno pripomogli k zmanjšanju javnega dolga; bilance stanja bank so se izboljšale; primanjkljaj na tekočem računu ostaja velik, vendar ugodno financiranje blaži tveganja za zunanjo vzdržnost. Grčija je izvedla ustrezne reforme za zmanjšanje svojih dolgotrajnih ranljivosti. Čeprav delež javnega dolga v BDP ostaja visok, se še naprej zmanjšuje zaradi preudarne fiskalne politike in rasti BDP, kar prispeva tudi k izboljšanju negativnega neto stanja mednarodnih naložb. Pričakuje se, da se bosta deleža javnega in zunanjega dolga še dodatno znižala. Primanjkljaj na tekočem računu je ostal visok in se po pričakovanjih letos ne bo izboljšal, vendar naj bi bil velik del tega primanjkljaja pokrit s financiranjem EU in zasebnim financiranjem, ki ne ustvarja dolga. Trg dela se je izboljšal, pri čemer se je stopnja brezposelnosti dodatno znižala in dosegla najnižjo raven od leta 2009. Banke so v zadnjih letih očistile svoje bilance stanja. Prestrukturiranje nedonosnih posojil, ki jih imajo serviserji kreditov zunaj bančnega sektorja, pa ostaja počasno. Skupni napredek pri izvajanju politik je bil velik in je prispeval k odpravljanju glavnih ranljivosti, saj je vlada sprejela širok nabor ukrepov za izboljšanje poslovnega okolja, trga dela in davčne uprave. V prihodnje bi izvajanje zdravih fiskalnih politik pripomoglo k dodatnemu zmanjševanju javnega dolga, evropski semester pa bo zagotovil okvir za spremljanje napredka pri strukturnih reformah, čeprav strukturni izzivi, povezani s produktivnostjo dela, ostajajo.

(7) Svet je 21. januarja 2025 na podlagi ocene in priporočila Komisije sprejel priporočilo, v katerem je potrdil nacionalni srednjeročni fiskalno-strukturni načrt Grčije ([6]). Načrt zajema obdobje 2025–2028 in predstavlja fiskalno prilagoditev skozi štiri leta. Svet je priporočil naslednje najvišje stopnje rasti očiščenih odhodkov: 3,7 % v letu 2025, 3,6 % v letu 2026, 3,1 % v letu 2027 in 3,0 % v letu 2028, ki ustrezajo najvišjim kumulativnim stopnjam rasti, izračunanim glede na izhodiščno leto 2023, v višini 6,5 % v letu 2025, 10,3 % v letu 2026, 13,7 % v letu 2027 in 17,1 % v letu 2028.

([4]) Uredba (EU) 2021/241 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 12. februarja 2021 o vzpostavitvi Mehanizma za okrevanje in odpornost (UL L 57, 18.2.2021, str. 17, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2021/241/oj).

([5]) SWD(2026)137 final.

([6]) Priporočilo Sveta z dne 21. januarja 2025 o potrditvi nacionalnega srednjeročnega fiskalno-strukturnega načrta Grčije (UL C, C/2025/661, 10.2.2025, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2025/661/oj).

(8) Vojna agresija Rusije proti Ukrajini in njene posledice pomenijo eksistencialni izziv za Evropsko unijo. Komisija je države članice pozvala, naj zaprosijo za usklajeno aktivacijo nacionalne odstopne klavzule v okviru Pakta za stabilnost in rast, da bi podprla prizadevanja EU za hitro in znatno povečanje obrambnih odhodkov ([7]), Evropski svet pa je ta predlog pozdravil 6. marca 2025. Na prošnjo Grčije je Svet 8. julija 2025 na priporočilo Komisije sprejel priporočilo o dovoljenju Grčiji za odstopanje od priporočenih najvišjih stopenj rasti očiščenih odhodkov ([8]). Obdobje, v katerem je aktivirana nacionalna odstopna klavzula (2025–2028), Grčiji omogoča, da ponovno prednostno razvrsti javnofinančne odhodke ali poveča javnofinančne prihodke, tako da trajno višji obrambni odhodki srednjeročno ne bi ogrozili fiskalne vzdržnosti.

(9) Grčija je 30. aprila 2026 predložila letno poročilo o napredku 2026 ([9]) v zvezi z upoštevanjem priporočenih najvišjih stopenj rasti očiščenih odhodkov ter v zvezi z izvajanjem reform in naložb v odziv na glavne izzive, opredeljene v specifičnih priporočilih za državo v okviru evropskega semestra. Letno poročilo o napredku odraža tudi polletno poročanje Grčije o napredku pri izvajanju načrta za okrevanje in odpornost v skladu s členom 27 Uredbe (EU) 2021/241.

(10) Rast realnega BDP je v letu 2025 znašala 2,1 %, inflacija po HICP pa 2,9 %. Glede na pomladansko napoved Komisije 2026 naj bi realni BDP v letu 2026 zrasel za 1,8 %, v letu 2027 pa za 1,6 %, inflacija po HICP pa naj bi znašala 3,7 % v letu 2026 in 2,4 % v letu 2027.

(11) Na podlagi podatkov Eurostata ([10]) se je presežek sektorja država v Grčiji povečal z 1,3 % BDP leta 2024 na 1,7 % BDP leta 2025, medtem ko se je primarni presežek povečal s 4,8 % BDP na 4,9 % v letu 2025. Povečanje presežka v letu 2025 je predvsem posledica nižjih odhodkov za obresti in omejene tekoče porabe ter višjih prihodkov iz naslova DDV kljub izvajanju ekspanzivnih ukrepov (0,6 % BDP), vključno z zmanjšanjem prispevkov za socialno varnost, višjimi plačami v javnem sektorju in ciljno usmerjeno podporo gospodinjstvom. Na podlagi ukrepov politike, znanih na presečni datum napovedi, je v pomladanski napovedi Komisije 2026 v letu 2026 predviden presežek v višini 0,8 % BDP, v letu 2027 pa 0,6 % BDP. Zmanjšanje presežka v letu 2026 je predvsem posledica učinka znižanja davkov (dohodnine, davka na nepremičnine in DDV), zvišanja pokojnin in plač v javnem sektorju ter višjih odhodkov za obrambo in začasnih energetskih podpornih ukrepov. Nadaljnje zmanjšanje presežka v letu 2027 je predvsem posledica celoletnega učinka ekspanzivnega fiskalnega svežnja iz leta 2026, nadaljnjega znižanja prispevkov za socialno varnost in dodatnega zvišanja plač v javnem sektorju.

(12) Glede na ocene Komisije je bila fiskalna naravnanost ([11]), ki vključuje nacionalno financirane odhodke in odhodke, ki jih financira EU, v letu 2025 ekspanzivna in je znašala 0,8 % BDP. V letu 2026 naj bi bila prav tako ekspanzivna, in sicer v višini 2,8 % BDP, v letu 2027 pa restriktivna v višini 1,5 % BDP.

([7]) Sporočilo Komisije Upoštevanje večjih obrambnih izdatkov v okviru Pakta za stabilnost in rast (Bruselj, C(2025) 2000 final z dne 19. 3. 2025).

([8]) Priporočilo Sveta z dne 8. julija 2025 o dovoljenju Grčiji za odstopanje od najvišjih stopenj rasti očiščenih odhodkov, kot jih je določil Svet v skladu z Uredbo (EU) 2024/1263 (aktivacija nacionalne odstopne klavzule), (UL C, C/2025/3965, 20.8.2025, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2025/3965/oj).

([9]) Letna poročila o napredku za leto 2026 so na voljo na: https://economy-finance.ec.europa.eu/economic-and-fiscal-governance/stability-and-growth-pact/preventive-arm/annual-progress-reports_sl.

([10]) Eurostat, Kazalniki eura z dne 22. aprila 2026.

([11]) Fiskalna naravnanost je opredeljena kot merilo spremembe osnovnega proračunskega položaja sektorja država na letni ravni. Cilj te naravnanosti je oceniti gospodarsko spodbudo, ki izhaja iz fiskalnih politik, tako tistih, ki se financirajo na nacionalni ravni, kot tistih, ki se financirajo iz proračuna EU. Fiskalna naravnanost se meri kot razlika med (i) srednjeročno potencialno rastjo in (ii) spremembo primarnih odhodkov brez diskrecijskih ukrepov na strani prihodkov, vključno z odhodki, ki se financirajo z nepovratno podporo (nepovratnimi sredstvi) v okviru mehanizma za okrevanje in odpornost ter drugih skladov Unije.

(13) Na podlagi podatkov, ki jih je zagotovil Eurostat ([12]), se je dolg sektorja država v Grčiji zmanjšal s 154,2 % BDP konec leta 2024 na 146,1 % BDP konec leta 2025. Zmanjšanje deleža dolga v letu 2025 je predvsem posledica nominalne rasti BDP in proračunskega presežka. Na podlagi ukrepov politike, znanih na presečni datum napovedi, pomladanska napoved Komisije 2026 predvideva, da se bo delež javnega dolga v BDP do konca leta 2026 zmanjšal na 140,7 %, do konca leta 2027 pa dodatno na 134,4 %.

(14) Po podatkih Eurostata ([13]) so skupni obrambni odhodki sektorja država v Grčiji v letu 2025 znašali 2,4 % BDP, kar pomeni povečanje za 0,2 odstotne točke BDP v primerjavi z referenčnim letom 2024. Glede na pomladansko napoved Komisije 2026 naj bi v letu 2026 znašali 2,6 % BDP, kar pomeni povečanje za 0,4 odstotne točke BDP v primerjavi z letom 2024 ([14]).

(15) Unija se še naprej sooča s tveganji motenj v oskrbi z energijo in povečane nestanovitnosti cen, ki jih še zaostrujejo geopolitične napetosti, ki vplivajo na svetovne trge nafte in plina. Izkušnje iz energetske krize v obdobju 2022–2023 so pokazale, da splošni ukrepi, ki niso ciljno usmerjeni, povzročajo velike fiskalne stroške ter so socialno in gospodarsko neučinkoviti. Grčija od izbruha vojne na Bližnjem vzhodu februarja 2026 sprejema ukrepe fiskalne politike, da bi ublažila učinek, ki ga imajo visoke cene energije na gospodinjstva in podjetja ([15]). Ti vključujejo kombinacijo socialnih transferjev in ukrepov za zaščito cen, zlasti neciljno subvencijo za dizelsko gorivo (0,16 EUR na liter) in ciljno usmerjeni bon za gorivo v višini 50–60 EUR na vozilo za april in maj 2026 ter ciljno usmerjeno subvencijo za gnojila za kmete, ki v kmetijskem sektorju krije 15 % stroškov v obdobju od aprila do avgusta 2026. Dodatna podpora vključuje enkratni ciljno usmerjeni transfer družinam z otroki (150 EUR na otroka) in nadomestila operaterjem trajektov za omejitev stroškov prevoza. Glede na pomladansko napoved Komisije 2026 naj bi v letu 2026 fiskalni stroški teh ukrepov znašali 0,2 % BDP. Če bi ti ukrepi veljali do konca leta 2026, bi po ocenah Komisije njihovi fiskalni stroški v letu 2026 znašali 0,6 % BDP.

(16) Glede na izračune Komisije so očiščeni odhodki v Grčiji v letu 2025 zrasli za 3,0 %, v letih 2024 in 2025 pa kumulativno za 2,8 %. Rast očiščenih odhodkov v letu 2025 je pod priporočeno najvišjo stopnjo rasti. Če se upoštevata leti 2024 in 2025 skupaj, je tudi kumulativna stopnja rasti očiščenih odhodkov pod priporočeno najvišjo stopnjo rasti.

(17) Glede na izračune Komisije naj bi očiščeni odhodki v Grčiji v letu 2026 zrasli za 7,3 %, v letih 2024, 2025 in 2026 pa kumulativno za 10,4 %. Rast očiščenih odhodkov naj bi bila v letu 2026 nad priporočeno najvišjo stopnjo rasti, kar na letni ravni pomeni odstopanje v višini 1,5 % BDP. Če se upoštevajo leta 2024, 2025 in 2026 skupaj, naj bi bila tudi kumulativna stopnja rasti očiščenih odhodkov nad priporočeno najvišjo stopnjo rasti, kar pomeni odstopanje v višini 0,2 % BDP v kumulativnem smislu. Vendar je predvideno odstopanje v mejah prožnosti nacionalne odstopne klavzule na podlagi trenutnih projekcij v zvezi z odhodki za obrambo.

(18) Centralizacija in digitalizacija davčne in carinske uprave sta ključni za izboljšanje izpolnjevanja davčnih obveznosti, uvajanje digitalnih orodij in okrepljenih sistemov za zagotavljanje skladnosti, tudi v okviru načrta za okrevanje in odpornost, pa prispeva k znatnemu zmanjšanju vrzeli pri izpolnjevanju obveznosti v zvezi z DDV. Da bi se ta napredek ohranil, je bistveno ohraniti naložbe, tudi v informacijske sisteme, razvite s podporo iz mehanizma za okrevanje in odpornost, z dodelitvijo zadostnih virov za vzdrževanje sistemov in interne zmogljivosti. Hkrati je za davčni sistem še vedno značilno veliko število davčnih izdatkov (1 236 primerov leta 2025) z velikim proračunskim učinkom, kar povečuje zapletenost davčnega sistema in vpliva na učinkovitost prihodkov. Sistematično ocenjevanje davčnih izdatkov bi postavilo temelje za njihovo racionalizacijo, s tem pa bi se izboljšala splošna preglednost davčnega sistema in podprla fiskalno vzdržnost. Potrebna so tudi nadaljnja prizadevanja na področju carinske uprave. Zaradi centralizacije carinske uprave, ki je v teku, so se carinski prihodki kljub manjšemu skupnemu uvozu povečali, vendar bi dokončanje centralizacije inšpekcijskih pregledov, krepitev operativnih zmogljivosti in razširitev infrastrukture na glavnih vstopnih točkah, vključno s pristaniščem Pirej, dodatno izboljšali izvrševanje in pobiranje prihodkov.

([12]) Eurostat, Kazalniki eura z dne 22. aprila 2026.
([13]) Eurostat, javnofinančni odhodki po klasifikaciji funkcij države (COFOG).
([14]) Natova opredelitev odhodkov za obrambo se razlikuje od opredelitve COFOG. Poleg tega bi lahko prišlo do razlik zaradi časa evidentiranja izdatkov, zlasti kar zadeva vojaško opremo, saj Nato pri poročanju ne upošteva pravil nacionalnih računov za čas evidentiranja.
([15]) To odraža stanje na presečni datum pomladanske napovedi Komisije 2026 (4. maj 2026).

(19) Grčija je še naprej sprejemala ukrepe za posodobitev svoje javne uprave. Velikost in stroški javne uprave so po znatni prilagoditvi po letu 2010 na splošno usklajeni s povprečjem EU. Stroški plač v javnem sektorju v Grčiji so v letu 2025 ostali pretežno stabilni in so znašali 10,2 % BDP, kar je nekoliko pod povprečjem EU (10,3 % BDP). Da se to ne bi spremenilo, je ključnega pomena, da se še naprej uporablja enotna plačna lestvica ob ohranjanju trenutnega števila zaposlenih, vključno z začasnimi uslužbenci. Načrt za okrevanje in odpornost vsebuje ukrepe za izboljšanje učinkovitosti javne uprave, vključno z okvirom upravljanja na več ravneh, sprejetim leta 2023, ki bi moral izboljšati usklajevanje med centralnimi, regionalnimi in lokalnimi upravami, na primer na področjih gospodarjenja z vodo in civilne zaščite. Od Grčije se pričakuje, da bo začela uporabljati okvir upravljanja, ko bo sprejela kodificirani zakon, ki bo vse pristojnosti regionalne in lokalne uprave vključil v enoten pravni okvir, ki naj bi bil vzpostavljen leta 2026.

(20) Pri zmanjševanju nedonosnih posojil v bilancah stanja bank je bil dosežen določen napredek, vendar je reševanje preostalih nedonosnih posojil, ki jih trenutno v veliki meri upravljajo serviserji kreditov, potekalo počasi. Sodne ovire, kot je dolgotrajno sodno reševanje sporov pred dražbo in po njej, povzročajo majhno zanimanje tretjih oseb in neuspešne dražbe, kar povzroča zamude pri unovčenju zavarovanj s premoženjem. Zaradi navedenih zamud v postopkih unovčenja zavarovanj in posledičnega odvračanja potencialnih kupcev od sodelovanja na dražbah je splošna učinkovitost okvira za reševanje dolga manjša, hkrati pa je manjša tudi dejanska ponudba nepremičnin. Zaradi zamud je večja tudi kriza cenovne dostopnosti stanovanj, saj je veliko prostih stanovanj vezanih na postopke, povezane z izterjavo dolga. Namen nedavno sprejetih postopkovnih ukrepov je odpraviti navedene težave s pospešitvijo reševanja sporov pred dražbo in po njej, kot so (i) poenostavitev postopkov, (ii) ukrepi za preprečevanje nesorazmerne koncentracije pravdnih postopkov, povezanih z izvršbami, na metropolitanskih območjih, in (iii) digitalna platforma za doseganje odločilnega napredka pri datumih obravnav na daljavo, vendar njihove učinkovitosti še ni mogoče oceniti.

(21) Sistematično, smiselno in pravočasno vključevanje lokalnih in regionalnih organov, socialnih partnerjev, civilne družbe in drugih ustreznih deležnikov je še vedno bistvenega pomena, da se zagotovi široko prevzemanje odgovornosti za uspešno izvajanje instrumentov Unije za financiranje, pa tudi v okviru evropskega semestra.

(22) Pri izvajanju programov kohezijske politike, ki vključujejo podporo iz Evropskega sklada za regionalni razvoj (ESRR), Sklada za pravični prehod (SPP), Evropskega socialnega sklada plus (ESS+) in Kohezijskega sklada, je Grčija hitrejša od povprečja na ravni EU, in sicer kar zadeva izbiro projektov in tudi plačila. Pomembno je ohraniti sedanji zagon, hkrati pa čim bolj povečati učinek naložb na terenu. Grčija že ukrepa v okviru svojih programov kohezijske politike, da bi povečala konkurenčnost in rast. Kljub temu bo na nekaterih področjih morda potrebna dodatna pozornost pri izvajanju, med drugim pri inovacijah, ravnanju z odpadki, javnem mestnem prometu, železniškem prometu ter krajevno prilagojenih ukrepih za ohranitev človeškega kapitala zunaj regije glavnega mesta in obravnavanje demografskega upada v manj razvitih regijah. Bistveno je zagotoviti, da se nove naložbe, ki jih je Grčija opredelila pri vmesnem pregledu skladov kohezijske politike, zlasti tiste, ki so povezane s petimi prednostnimi nalogami, opredeljenimi v uredbi o vmesnem pregledu ([16]), izvedejo hitro in učinkovito.

(23) Grčija se spoprijema z več izzivi, povezanimi z regulativnim bremenom, ovirami za vstop na trge proizvodov in storitev, razdrobljenostjo raziskovalne politike, dolgotrajnimi sodnimi postopki in negotovostjo zaradi pomanjkanja načrtov, ki določajo rabo zemljišč, čeprav so bili na nekaterih od teh področij nedavno sprejeti ukrepi politike.

([16]) Uredba (EU) 2025/1914 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 18. septembra 2025 o spremembi uredb (EU) 2021/1058 in (EU) 2021/1056 glede posebnih ukrepov za obravnavanje strateških izzivov v okviru vmesnega pregleda.

(24) Grčija je izboljšala svoj regulativni okvir in uvedla digitalna orodja za poenostavitev interakcije med podjetji in državo, na primer s poenostavitvijo in digitalizacijo postopka za izdajo dovoljenj za ustanavljanje in delovanje podjetij. Vendar grška podjetja zahtevano skladnost s predpisi za podjetja še vedno dojemajo kot velik izziv za naložbe, kar kažejo ankete, ki jih je izvedla Evropska investicijska banka. Postopki za izdajo okoljskih dovoljenj še vedno vključujejo več služb, dela pa se na tem, da bi skrajšali roki za odobritev. Eden od razlogov je, da regulativni okvir ni dokončan, saj še niso bili sprejeti vsi sekundarni akti, ki bi omogočili enostavnejši postopek za izdajo dovoljenj v primeru nebistvenih sprememb. Poleg tega bi zadostne zmogljivosti ter digitalizacija elektronskega okoljskega registra in povezanih postopkov za izdajo dovoljenj od konca do konca za vse vključene službe pripomogli k pospešitvi postopkov za izdajo okoljskih dovoljenj. Nadalje je pravni okvir za koncesijske pogodbe na morski obali zastarel ter ovira naložbe v obstoječo in novo infrastrukturo. Zlasti bi infrastrukturi, povezani z industrijskimi, ekstraktivnimi in drugimi podpornimi dejavnostmi, zaradi zelo zapletenih varnostnih in okoljskih zahtev koristil ločen pravni okvir. Na splošno bi bile zanesljive ocene regulativnega učinka ključno orodje za opredelitev in odpravo kakršnega koli neupravičenega regulativnega bremena. Dokončanje katastrskega kartiranja in njegova vključitev v osrednji informacijski sistem javne in davčne uprave naj bi zmanjšala upravno breme za zasebni sektor, tudi za kmete.

(25) Za poklicne storitve, zlasti storitve odvetnikov, arhitektov, gradbenih inženirjev in računovodij, veljajo strogi predpisi, ki vplivajo na domače in čezmejno opravljanje storitev (vključno s pogoji za vstop; omejitvami večdisciplinarnega opravljanja dejavnosti in oglaševanja; ozemeljskimi omejitvami; in v nekaterih primerih fiksnimi tarifami). Za te poklicne storitve je značilna tudi nizka stopnja izstopa podjetij s trga. Podobno ostajajo tudi regulativne omejitve za trgovino znotraj EU, zlasti glede vstopa na maloprodajni trg, določanja namenske rabe zemljišč in zahtev za dovoljenja. Farmacevtski sektor še naprej deluje v okviru strogih pravil glede ustanavljanja, vključno z omejitvami glede števila prebivalcev in geografskimi omejitvami. Sektorska pravila glede ustanavljanja so v prometnem in telekomunikacijskem sektorju tudi bolj omejevalna kot v EU kot celoti. V okviru enotnega trga pogoste spremembe davčnih pravil, visoki stroški izpolnjevanja obveznosti in regulativne ovire zvišujejo stroške vstopa in ustanavljanja za tuje vlagatelje in ponudnike storitev. Te omejitve so še posebej izrazite pri poklicnih storitvah in v maloprodaji ter v prometnem in omrežnem sektorju.

(26) V Grčiji so upravljanje raziskovalne politike in viri financiranja še vedno razdrobljeni med več ministrstvi in javnimi subjekti, usklajevanje med temi organi pa je šibko. V zvezi z dostopom do financiranja naložbe tveganega kapitala ostajajo precej pod povprečjem EU, lokalni trgi zasebnega kapitala in tveganega razširitvenega kapitala pa niso razviti. To odraža zanašanje na pobude, ki jih podpira država, ne pa na razvite zasebne trge. Hkrati je dostop do financiranja v fazi zbiranja sredstev na splošno primerljiv z dostopom v drugih državah članicah EU, vendar omejitve financiranja vztrajajo, ko se zagonska podjetja približujejo zgodnji fazi ali fazi rasti. Javna podpora za raziskave in razvoj v podjetjih se je povečala, vendar izdatki zasebnega sektorja še vedno znatno zaostajajo za povprečjem EU. V prihodnje ostajata ključna krepitev upravljanja raziskovalne politike in zagotavljanje dolgoročnega financiranja raziskav in razvoja. Finančne omejitve grških podjetij dodatno zaostrujejo zamude pri plačilih, zlasti s strani javnega sektorja. Delež MSP, ki se srečujejo z zamudami pri plačilih javnih organov, je precej nad povprečjem EU (33 % v primerjavi z 20 %).

(27) Inovacijski potencial Grčije dodatno ovira še vedno nizka stopnja uvajanja digitalnih tehnologij v podjetjih, zlasti v MSP. Kljub doseženem napredku digitalizacija MSP ostaja znatno nižja od povprečja EU (55,95 % v primerjavi z 71,39 % leta 2025). Podjetja na splošno zaostajajo tudi pri uvajanju ključnih digitalnih tehnologij, kot so umetna inteligenca, računalništvo v oblaku in podatkovna analitika.

(28) Grčija je s spremembo zakonika o civilnem postopku dosegla nadaljnji napredek pri izboljšanju uspešnosti in učinkovitosti pravosodnega sistema, da bi izboljšala vodenje civilnih in gospodarskih postopkov na prvi stopnji, v pritožbenem postopku in v okviru izvršbe ter digitalizirala sodne postopke, tudi s sprejetjem novih pravil o pristojnosti glede sporov, ki izhajajo iz postopkov javnega naročanja. Pripravljen je bil zakonik o mehanizmih alternativnega reševanja sporov, katerega področje uporabe bo zajemalo tudi reševanje sporov, povezanih z javnim naročanjem, a treba ga je še sprejeti. Čeprav je bilo nedavno vpeljanih več orodij digitalnega pravosodja, vključevanje informacijske tehnologije v sodne postopke še ni dokončano, saj je še vedno omejeno na nekaj sodišč in ne zajema vseh delovnih procesov. Trajanje postopkov pred civilnimi, kazenskimi in upravnimi sodišči je še vedno med najdaljšimi v EU, kar povzroča velike zaostanke ter vpliva zlasti na uveljavljanje pogodbenih in lastninskih pravic, izvajanje izvršilnih postopkov in reševanje sporov v zvezi z javnim naročanjem, čeprav je bil zaradi nedavnih reform dosežen določen napredek. Poleg tega obstaja prostor za nadaljnji napredek pri reviziji pravnega okvira glede organizacije sodišč in statusa sodnikov.

(29) Trenutno odobreni lokalni urbanistični načrti zajemajo le približno 20 % grškega ozemlja. Posledici pomanjkanja opredeljene rabe zemljišč sta negotovost glede dovoljene gospodarske aktivnosti in neformalna gradnja, ki je ustvarila nevzdržen pritisk na okolje in infrastrukturo. Čeprav je Grčija prek mehanizma za okrevanje in odpornost dosegla precejšen napredek pri pripravi urbanističnih načrtov, je treba za pospešitev naložb dokončati reformo.

(30) Grčija je kljub vse večjemu deležu energije iz obnovljivih virov v skupni proizvodnji električne energije še vedno močno odvisna od fosilnih goriv. Veleprodajne cene električne energije so nestanovitne in se zaradi geopolitičnih dogodkov zvišujejo, kar je še zlasti opazno za Grčijo zaradi visoke stopnje odvisnosti od zemeljskega plina pri proizvodnji električne energije. Grški načrt za okrevanje in odpornost vsebuje več reform in naložb, vključno s povečanjem skladiščnih zmogljivosti, zaradi katerih naj bi se pospešilo razogljičenje. Zmogljivosti za proizvodnjo energije iz obnovljivih virov bi lahko še povečali, če bi dodali odobalno vetrno energijo, določitev območij pa je ključen korak za pospešitev njenega razvoja. Vendar so za zmanjšanje odvisnosti Grčije od fosilnih goriv in znižanje cen električne energije potrebni nadaljnji ukrepi, na primer spodbujanje prilagajanja odjema in pospešitev uvajanja pametnih števcev, dokončanje elektroenergetske medsebojne povezanosti otokov, zmanjšanje izgub distribucijskega omrežja ter obravnavanje dejavnikov, ki prispevajo k višjim cenam energije za končne odjemalce.

(31) Grčija še naprej ohranja več subvencij za fosilna goriva, na primer za uporabo v industriji, in še vedno ni bila pripravljena nobena podrobnejša časovnica za njihovo postopno opustitev do leta 2030. Natančneje, subvencije za fosilna goriva, ki niso namenjene odpravi energetske revščine in ne krepijo energetske varnosti, ovirajo postopek elektrifikacije in niso ključne za industrijsko konkurenčnost, zato bi se lahko štelo, da je njihova postopna odprava prednostna naloga. V Grčiji imajo pri obdavčitvi energije fosilna goriva v nekaterih primerih še vedno prednost pred električno energijo, kar lahko glede na večji delež obnovljivih virov v skupni proizvodnji električne energije prispeva k mešanemu cenovnemu signalu. Končne cene energije so pri fosilnih gorivih nižje kot pri električni energiji, pri čemer je Grčija med državami članicami EU z najvišjim razmerjem med ceno električne energije in plina. Poleg tega je Grčija država EU, v kateri so trošarine na dizelsko gorivo v primerjavi s trošarinami na bencin še posebej nizke, čeprav je dizelsko gorivo okolju bolj škodljivo. Zato bi lahko prilagoditev davkov na energijo skupaj s postopno odpravo subvencij za fosilna goriva zagotovila močnejše spodbude za elektrifikacijo. Poleg tega bi se z bolj ciljno usmerjeno uporabo virov prihodkov (npr. ETS) omogočila dodelitev zadostnih sredstev ključnim podpornim shemam (npr. računu OVE) ter nadaljnje spodbujanje razogljičenja industrije in prometnega sektorja, kar bi dodatno prispevalo k pravičnemu in vključujočemu zelenemu prehodu Grčije.

(32) Čeprav ima Grčija enega najstarejših voznih parkov v EU, je bil njen mestni avtobusni vozni park v zadnjih letih znatno obnovljen, pri čemer je bilo uvedeno veliko število električnih avtobusov. Grški prometni sektor je eden glavnih onesnaževalcev s CO_2 v državi. Grčiji bi koristila priprava celovite strategije, vključno z naložbenim načrtom in reformami, za spodbujanje razogljičenja prometnega sektorja z razširitvijo uporabe električnih prevoznih sredstev, tudi z izboljšanjem zmogljivosti in kakovosti mestnega javnega prevoza. Poleg tega bo Grčija z dokončanjem objavljenih razpisov za storitve medregionalnega in mestnega avtobusnega prevoza vzpostavila varnejše in ugodnejše okolje za posodobitev in ozelenitev voznega parka avtobusov. Pozitivno bi prispevala tudi posodobitev avtobusnih terminalov v večjih mestih za spodbujanje intermodalnega prevoza. Poleg tega obnova grške flote potniških ladij, v kateri je več kot 80 % potniških ladij starih več kot 20 let in brez zelenih tehnologij, prinaša znatne gospodarske in okoljske koristi. V okviru grškega načrta za okrevanje in odpornost je bil pripravljen osrednji načrt za obnovo grške flote potniških ladij, ki lahko usmerja oblikovanje politik v zvezi s posodobitvijo plovil, pristaniško infrastrukturo in financiranjem.

(33) Grčija se je zavezala k posodobitvi nacionalnega železniškega sistema. Cilj železniške reforme, ki poteka in je podprta z mehanizmom za okrevanje in odpornost, je, da bi grški železniški sektor postal varnejši, učinkovitejši, bolj integriran, sodobnejši in odzivnejši na povpraševanje strank, s poudarkom na krepitvi zmogljivosti in naložb upravljavca infrastrukture. Za podporo tem prizadevanjem sta bistvena uvajanje evropskega sistema za upravljanje železniškega prometa in okrepitev operativne zmogljivosti grškega regulativnega organa za železnice, tudi z odpravo omejenih virov. Grčija lahko z razvojem sodobnega in učinkovitega železniškega sistema izkoristi svoj strateški položaj kot prehodno vozlišče med Evropo, vzhodnim Sredozemljem in črnomorsko regijo ter razvije zanesljiv, konkurenčen in okoljsko trajnosten prometni sistem, ki podpira regionalni razvoj, kohezijo, čezmejno povezljivost in gospodarsko rast.

(34) Grčija je še posebej občutljiva na podnebne spremembe in z njimi povezane ekstremne vremenske dogodke, kot so hude suše, poplave, požari v naravi in vročinski valovi. Ti dogodki so vse bolj pogosti in resni, zaradi česar so potrebna draga obnovitvena dela na prizadeti infrastrukturi ter sanacija velikih gozdov in kmetijskih območij. Trenutno Grčija nima celovite strategije z jasno razdelitvijo odgovornosti, tudi na ravni regionalne in lokalne uprave, za načrtovanje in izvajanje naložb v prilagajanje podnebnim spremembam. Z vzpostavitvijo sistema upravljanja na več ravneh in vključevanjem vidikov odpornosti proti podnebnim spremembam v celotno javno upravo in ključne sektorje (npr. energetiko in promet) bi Grčija vzpostavila spodbudnejši okvir za trajnostno in učinkovito izvajanje potrebnih naložb za krepitev podnebne odpornosti ključne infrastrukture po državi, vključno z obalnimi in otoškimi regijami. Za to bi bilo treba dati prednost načrtovanju na podlagi tveganj ter mobilizirati ustrezne javne in zasebne naložbe, zlasti v sektorjih, v katerih ranljivosti za podnebne spremembe še vedno niso dovolj obravnavane, tudi v prometu in z morjem povezanih gospodarskih sektorjih, ki so izpostavljeni znatnim podnebnim tveganjem. Poleg tega bi bilo za Grčijo koristno, da bi uporabila strukturiran pristop k financiranju za obvladovanje tveganj nesreč in sprejela nadaljnje ukrepe politike za zvišanje stopnje zasebnega zavarovalnega kritja, predvsem s sprejetjem in izvajanjem nacionalne strategije za zasebno zavarovanje pred naravnimi nesrečami. Stopnja zasebnega zavarovalnega kritja ostaja med najnižjimi v EU, razlike med regijo Atika in drugimi regijami pa so kljub ukrepom, ki so bili uvedeni v zadnjih nekaj letih in ki naj bi učinkovali na srednji in dolgi rok, velike.

(35) Grčija je ena od držav v EU z največjim vodnim stresom, pri čemer je kmetijstvo glavni porabnik vodnih virov, saj predstavlja več kot 80 % celotne porabe vode. Oskrba z vodo v državi je pod velikim pritiskom, razmere poslabšujejo še dolgotrajne suše in ekstremne padavine, vendar država nima ustreznega okvira za zbiranje in shranjevanje površinske in padavinske vode, ponovna uporaba očiščene odpadne vode pa je omejena. Grčija je v okviru svojega načrta za okrevanje in odpornost pripravila novo nacionalno strategijo za vodo za učinkovito in trajnostno uporabo vodnih virov ter uvedla pilotno pobudo za reorganizacijo večjih ponudnikov storitev oskrbe z vodo. Izvajanje te strategije je skupaj z naložbami v trajnostno gospodarjenje z vodo in infrastrukturo ključno za izgradnjo in vzdrževanje odporne infrastrukture ter spodbujanje učinkovite rabe vodnih virov. Grčija je v okviru vmesnega pregleda kohezijske politike povečala sredstva, namenjena naložbam na področju vode. Pobude za spodbujanje krožnega gospodarjenja z vodo in upravljanja povpraševanja ter prizadevanja za ozaveščanje javnosti o vrednosti in varnosti ustrezno očiščene odpadne vode lahko prispevajo k ublažitvi pomanjkanja vode in izboljšajo splošno učinkovitost trajnostne oskrbe z vodo.

(36) Grčija se spoprijema z izzivi na področju ravnanja z odpadki. Kljub prizadevanjem za vzpostavitev obratov za ravnanje z odpadki in dejstvu, da je bila leta 2022 uvedena dajatev za odlaganje odpadkov na odlagališču, se približno 80 % komunalnih odpadkov še vedno odlaga na odlagališčih. Pomanjkanje ustreznih obratov za recikliranje in omejen napredek pri povečanju stopnje recikliranja, ki znaša le 17,4 % v primerjavi z 48 % v EU, poudarjata potrebo po celovitejšem in bolj povezanem pristopu k ravnanju z odpadki. Za obravnavanje teh izzivov je bistveno posodobiti regionalne načrte ravnanja z odpadki v skladu z zahtevami okvirne direktive o odpadkih ter vlagati v infrastrukturo za ravnanje s trdnimi odpadki. To bi vključevalo uvedbo shem „odvrzi in plačaj“, pravočasno izvajanje programov ločenega zbiranja ter krepitev zmogljivosti regionalnih organov za ravnanje s trdnimi odpadki, zlasti na območjih, kot so otoki, kjer so omejitve zmogljivosti v obdobjih največjega turističnega obiska še večje. Z izvajanjem teh ukrepov lahko Grčija zmanjša svojo odvisnost od odlagališč, poveča stopnjo recikliranja in spodbuja učinkovitejše prakse ravnanja z odpadki.

(37) Grčije je bila na področju zaposlovanja v zadnjih letih na splošno zelo uspešna, saj se je razlika v primerjavi s povprečjem EU zmanjšala. Vendar je zaradi nizke udeležbe žensk na trgu dela vrzel v stopnji delovne aktivnosti med spoloma skoraj dvakrat večja od povprečja EU. Poleg tega ima Grčija kljub izboljšavam še vedno znaten delež mladih, ki niso zaposleni, se ne izobražujejo ali usposabljajo (13,6 % leta 2025), posebne težave pri vstopu na trg dela pa imajo ranljive skupine, kot so invalidi ali Romi. Nadaljnje spodbujanje prožnih ureditev dela ter izboljšanje storitev otroškega varstva in dolgotrajne oskrbe so lahko podlaga za višjo stopnjo zaposlenosti, zlasti mladih, žensk in ranljivih skupin, ter izboljšanje kakovosti delovnih mest. Ključna sta tudi okrepitev aktivnih politik zaposlovanja ter odpravljanje neskladij v spretnostih z boljšim usmerjanjem sistemov izobraževanja in usposabljanja v potrebe trga dela in izboljšanjem usklajevanja, uspešnosti in rezultatov programov izobraževanja odraslih. Čeprav se vzpostavljajo strateški okviri in izvajajo nekateri ukrepi, je velik delež prebivalstva še vedno izpostavljen tveganju revščine, učinkovitost socialnih transferjev pa je nižja od povprečja EU in se je v zadnjih letih znatno zmanjšala. Neizpolnjene potrebe po zdravstveni oskrbi, slaba ponudba dolgotrajne oskrbe, visoki stanovanjski stroški in stopnje prikrajšanosti poudarjajo potrebo po trdnem sistemu socialne zaščite in nadaljnjih ukrepih politike. Razpoložljivost socialnih in osnovnih storitev je še vedno omejena v škodo marginaliziranih in oddaljenih skupnosti.

(38) Poleg gospodarskih in socialnih izzivov, obravnavanih z načrtom za okrevanje in odpornost ter drugimi skladi EU, se Grčija srečuje z več dodatnimi izzivi, povezanimi z izobraževanjem. Udeležba v vzgoji in varstvu predšolskih otrok od treh let do začetka obveznega osnovnošolskega izobraževanja je še vedno nizka. Grčija se je leta 2019 (zadnji podatki Eurostata za Grčijo) po stopnji vpisa uvrstila na zadnje mesto med državami članicami EU, zaradi pomanjkanja novejših podatkov pa je težko spremljati napredek. Še vedno je nizka tudi udeležba v vzgoji in varstvu predšolskih otrok v nižjih starostnih obdobjih. Leta 2024 je bilo v vzgojo in varstvo predšolskih otrok vključenih 28,8 % grških otrok, mlajših od treh let (v EU 39,3 %). Stopnja je še posebej nizka pri otrocih s tveganjem revščine ali socialne izključenosti. Grčija je pozvana, naj zviša stopnjo udeležbe otrok, mlajših od treh let, da bi do leta 2030 dosegla revidirani barcelonski cilj v višini 42,8 %.

(39) Glede na najnovejši Program mednarodne primerjave dosežkov učencev pod okriljem OECD iz leta 2022 velik delež grških 15-letnih učencev ne dosega minimalne ravni temeljnih spretnosti. Stopnje poduspešnosti so med najvišjimi v EU in so se od leta 2018 zvišale v vseh socialno-ekonomskih skupinah, kar kaže na strukturne izzive pri kakovosti in pravičnosti izobraževalnega sistema. Ti izzivi, ki ogrožajo rezultate izobraževanja v Grčiji, so lahko povezani z omejenim financiranjem izobraževalnih politik, nizko stopnjo šolske avtonomije, zastarelimi načini preverjanja in ocenjevanja znanja in težavami pri izvajanju metod poučevanja, ki temeljijo na kompetencah, in prilagojenih pedagoških pristopov za učence z invalidnostmi in posebnimi učnimi potrebami. Učitelji imajo še vedno omejene možnosti za stalni strokovni razvoj, kar v kombinaciji z odsotnostjo kulture ocenjevanja učiteljev dodatno poslabšuje kakovost izobraževanja.

(40) Udeležba odraslih v usposabljanju je s 16,6 % leta 2022 precej nižja od povprečja EU in znatno zaostaja za ciljem Grčije za leto 2030, ki je 40 %. Zaradi omejene učinkovitosti mehanizmov za napovedovanje potreb po spretnostih so kljub nekaterim nedavnim izboljšavam še vedno prisotna neskladja v spretnostih. Nizka uspešnost sistema poklicnega izobraževanja in usposabljanja ogroža prizadevanja za odpravo vrzeli glede povpraševanja po spretnostih na trgu dela, čeprav naj bi tekoče reforme in pobude rešile ta problem. Kljub naraščajočemu povpraševanju je delež strokovnjakov za IKT med vsemi zaposlenimi z 2,5 % najnižji v EU. Poleg tega je skupni delež odraslih z vsaj osnovnimi digitalnimi spretnostmi leta 2025 znašal 50,96 %, kar je 10 odstotnih točk pod povprečjem v EU. Obravnavanje teh izzivov bi prispevalo tudi k podpiranju navzgor usmerjene socialne konvergence v skladu z drugo fazo analize po državah na podlagi okvira za socialno konvergenco, ki so jo opravile službe Komisije ([17]).

(41) Cene stanovanjskih nepremičnin se od leta 2019 zaradi močnega povpraševanja in šibke gradbene dejavnosti hitro zvišujejo. Domače povpraševanje se je okrepilo v obdobju po pandemiji in ostalo močno. Tuje povpraševanje – ki so ga spodbujali program zlatih vizumov in naložbene priložnosti v turizmu – se je leta 2025 nekoliko umirilo. Stanovanjsko ponudbo omejujejo leta šibkih stanovanjskih naložb, katerih raven kljub nedavnemu povečanju gradbene dejavnosti v primerjavi z EU ostaja nizka. Rast cen stanovanj in najemnin je presegla rast dohodkov, zato se je cenovna dostopnost stanovanj poslabšala, kar vpliva na velik del prebivalstva. V pripravi sta nacionalna stanovanjska strategija in program vzajemne izmenjave javnih nepremičnin (*Kinoniki Antiparochi*), ki sta del grškega načrta za okrevanje in odpornost in s katerima naj bi zasebnim investitorjem zagotovili spodbude za vlaganje v cenovno dostopna in socialna stanovanja.

(42) Grčija v okviru svojega načrta za okrevanje in odpornost vlaga v prehod na zdravstveni sistem, ki temelji na primarnem zdravstvenem varstvu. Na podlagi teh prizadevanj je treba nadalje spodbujati dostop do kakovostnega in cenovno dostopnega zdravstvenega varstva ter zmanjšati velike nezadovoljene potrebe po zdravstvenem varstvu, ki jih navaja prebivalstvo. To vključuje zagotavljanje delovanja reforme za osebnega zdravnika in sistema napotitev ter odpravljanje pomanjkanja medicinskih sester in splošnih zdravnikov in njihovih geografskih neravnovesij, kar ostaja ključni izziv in ovira dostop do oskrbe. V zvezi s tem ima Grčija še vedno enega največjih deležev samoplačniških storitev v EU. Za pomoč pri reševanju tega vprašanja sta ključnega pomena pregled obsega doplačil za zdravstveno varstvo in zagotavljanje javnega kritja zobozdravstvene oskrbe. Glede na naložbe Grčije v digitalno preobrazbo zdravstvenega varstva bodo nadaljnja prizadevanja za povečanje digitalne zdravstvene pismenosti pripomogla k hitrejši uporabi orodij in storitev e-zdravja. V prihodnje bo zagotavljanje dostopnosti in izkoriščanje visokokakovostnih podatkov iz celotnega sektorja ključnega pomena za oblikovanje politik z velikim učinkom za reševanje izzivov v sistemu zdravstvenega varstva.

([17]) SWD(2026) 122 final – Druga faza analize socialne konvergence po državah v skladu z okvirom za socialno konvergenco.

(43) Zaradi tesne medsebojne povezanosti gospodarstev držav članic euroobmočja in njihovega skupnega prispevka k delovanju ekonomske in monetarne unije je Svet leta 2026 priporočil, naj države članice euroobmočja ukrepajo, tudi v okviru svojih načrtov za okrevanje in odpornost, da bi izvedle priporočilo o ekonomski politiki euroobmočja za leto 2026. Kar zadeva Grčijo, priporočilo 1 prispeva k izvajanju prvega, drugega, tretjega in štirinajstega priporočila o euroobmočju, priporočilo 2 prispeva k izvajanju četrtega priporočila o euroobmočju, priporočilo 3 prispeva k izvajanju sedmega, osmega in devetega priporočila o euroobmočju, priporočilo 4 prispeva k izvajanju sedmega priporočila o euroobmočju, priporočilo 5 pa prispeva k izvajanju petega priporočila o euroobmočju.

(44) Glede na ključno vlogo človeškega kapitala pri krepitvi konkurenčnosti in strateške avtonomije Unije je Svet leta 2026 priporočil, naj države članice ukrepajo, da bi nujno rešile strukturne izzive, povezane s človeškim kapitalom, na področju spretnosti, izobraževanja in usposabljanja, ki ovirajo konkurenčnost. Specifična priporočila za Grčijo za leto 2026 lahko prispevajo k izvajanju priporočila Sveta o človeškem kapitalu v Uniji –

PRIPOROČA, da Grčija v letih 2026 in 2027 ukrepa tako, da:

1. še naprej upošteva najvišje stopnje rasti očiščenih odhodkov, ki jih je Svet priporočil 21. januarja 2025, hkrati pa uporabi prožnost v okviru nacionalne odstopne klavzule, ki jo je aktiviral Svet; okrepi skupne odhodke za obrambo in varnostne odhodke ter pripravljenost, hkrati pa zagotovi vzdržnost dolga in učinkovito porabo ter postopno prilagodi proračun, da se ohranijo strukturno višji odhodki za obrambo; zagotovi, da so ukrepi, sprejeti za ublažitev učinka zvišanja cen energije, ki so posledica krize, začasni, namenjeni zaščiti ranljivih gospodinjstev ali zadostitvi potreb energetsko intenzivnih podjetij, da ohranijo spodbude za prihranke energije in da so njihovi fiskalni stroški skladni z zavezami iz fiskalnega okvira EU; nadaljuje prizadevanja za izboljšanje izpolnjevanja davčnih obveznosti, tudi z nadaljnjo centralizacijo in digitalizacijo carinskih in davčnih inšpekcij, ter izboljša preglednost davčnega sistema z oceno in racionalizacijo davčnih izdatkov; dodatno izboljša uspešnost in učinkovitost svoje javne uprave s celovitim izvajanjem okvira upravljanja na več ravneh; si prizadeva za stalno zmanjševanje obsega nedonosnih posojil, ki jih imajo banke in serviserji kreditov, s pospešitvijo sodnih postopkov, povezanih z likvidacijo;

2. zagotovi kontinuiteto reform in naložb, ki se izvajajo v okviru mehanizma za okrevanje in odpornost; ohrani zagon pri izvajanju programov kohezijske politike, pri čemer se po potrebi opre na prerazporeditev v strateške prednostne naloge in prožnosti, dogovorjene v okviru vmesnega pregleda okvira kohezijske politike;

3. poenostavi regulativni okvir ter racionalizira in digitalizira upravne postopke; dopolni regulativna okvira za izdajo okoljskih dovoljenj in podeljevanje koncesijskih pogodb na morski obali; odpravi visoke vstopne ovire za opravljanje poklicnih storitev in za ustanavljanje podjetij; izboljša upravljanje nacionalnega sistema za raziskave, razvoj in inovacije z zmanjšanjem razdrobljenosti upravljanja raziskovalne politike in njenega financiranja; olajša dostop do financiranja za zagonska podjetja in podjetja v razširitveni fazi, tudi z razvojem lokalnega zasebnega lastniškega kapitala in tveganega kapitala; spodbuja digitalizacijo podjetij, zlasti MSP; nadaljuje prizadevanja za racionalizacijo sodnih postopkov in skrajšanje njihovega trajanja s pospešitvijo civilnih postopkov in postopkov javnega naročanja; dokonča reformo urbanističnega načrtovanja z začetkom veljavnosti urbanističnih načrtov, ki zajemajo celotno ozemlje;

4. spodbuja cenovno dostopnost električne energije z razvojem rešitev za prožnost, dokončanjem elektroenergetske medsebojne povezanosti otokov ter izboljšanjem kakovosti in zmogljivosti distribucijskega omrežja in dodatno poveča proizvodnjo energije iz obnovljivih virov, tudi z zmogljivostmi za proizvodnjo odobalne vetrne energije; prilagodi davke na energijo, da bi spodbudila elektrifikacijo; in sprejme konkretne ukrepe za postopno odpravo subvencij za fosilna goriva, zlasti v industrijskem sektorju; pospeši razogljičenje prometnega sektorja, dokonča reformo avtobusnega prevoza ter razširi in nadgradi nacionalni železniški sistem, tudi z uvedbo evropskega sistema za upravljanje železniškega prometa; poveča odpornost proti podnebnim spremembam s krepitvijo podnebne odpornosti ključne infrastrukture ter sprejme ukrepe za povečanje zasebnega zavarovalnega kritja za škodo, povezano z naravnimi nesrečami, med drugim s sprejetjem nacionalne strategije; izboljša gospodarjenje z vodo in infrastrukturo; posodobi načrte ravnanja z odpadki in izboljša ravnanje s trdnimi odpadki, tudi na regionalni ravni in na otokih;

5. poveča stopnjo delovne aktivnosti žensk, mladih in ranljivih skupin ter izboljša kakovost delovnih mest s krepitvijo prizadevanj za prožne ureditve dela ter razširitvijo formalne vzgoje in varstva predšolskih otrok in dolgotrajne oskrbe; izboljša rezultate izobraževanja z razširitvijo usposabljanja in ocenjevanja učiteljev ter z večjo avtonomijo šol; nadaljuje racionalizacijo socialnih prejemkov in nadomestil ter izboljša dostop do storitev; poveča ponudbo cenovno dostopnih in socialnih stanovanj, tudi z novimi gradbenimi predpisi; spodbuja dostop do kakovostnega in cenovno dostopnega zdravstvenega varstva s krepitvijo primarnega zdravstvenega varstva, odpravljanjem pomanjkanja medicinskih sester in zdravniškega osebja in geografskih neravnovesij pri razporeditvi osebja ter zmanjšanjem obsega samoplačniških storitev.

V Bruslju, 10. julija 2026

Za Svet

predsednik

S. HARRIS